



به نام هستی بخش مهربان و بخشنده

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان اصفهان

طرح دوره درس آموزش بهداشت و ارتقای سلامت مدارس

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: (۱,۵ واحد نظری- ۰,۵ واحد عملی) مدرس: دکتر فیروزه مصطفوی
گروه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت- دانشکده بهداشت- دانشگاه علوم پزشکی اصفهان f.mostafavi2020@gmail.com

شرح درس: با توجه به اینکه درصد قابل توجهی از جمعیت کشور را افراد در سن مدرسه تشکیل می دهند و همچنین اهمیت رویکرد life course approach در ارتقای سلامت جامعه و نقشی که این افراد در توسعه و آینده جامعه دارند ، توجه به سلامت دانش آموزان از اهمیت خاصی برخوردار است . لذا کلیه افرادی که با این افراد به نوعی سرو کار دارند لازم است ضمن آشنایی با مسایل سلامت دانش آموزان توانمندی برنامه ریزی و اجرای مداخلات مرتبط و مناسب جهت ارتقای سلامت این قشر از جامعه را کسب نمایند. بنابراین کارشناسان ارشد آموزش بهداشت و ارتقای سلامت ضمن آشنایی با مسایل سلامت دانش آموزان لازم است با برنامه ریزی و اجرای مداخلات ارتقای سلامت در مدارس آشنا شده و توانمندی لازم را در این زمینه کسب نمایند . بر همین اساس درس آموزش بهداشت و ارتقای سلامت در مدارس به منظور ایجاد این توانمندی و با اهداف زیر در برنامه درسی این رشته گنجانده شده است:

اهداف:

- کسب دانش و نگرش لازم نسبت به اهمیت مدارس به عنوان عرصه ی فعالیت حرفه ای آموزش بهداشت و ارتقای سلامت
 - آشنایی با اولویت های مشکلات و رفتارهای مرتبط با سلامت در دانش آموزان
 - آشنایی با راهبرد مدارس ارتقا دهنده ی سلامت و جنبه های اجرایی آن
 - کاربرست مهارت کسب شده در تحلیل وضعیت و برنامه ریزی مداخلات ارتقای سلامت در مدارس در مقیاس محدود
- به منظور دستیابی به هدف فوق مسائل زیر در این درس در بخش نظری مورد بررسی قرار می گیرد و دانشجویان در پایان دوره باید قادر باشند در زمینه های زیر دانش و مهارت کافی را کسب نمایند:

- اهمیت و سابقه ی مدارس به عنوان عرصه ای برای آموزش بهداشت و ارتقای سلامت
- کلیات تکامل و سلامت دانش آموزان با تاکید بیماریها و اختلالات جسمانی رایج ، ناخوشی ها و اختلالات روانشناختی رایج و مشکلات رفتاری رایج در دانش آموزان
- مفاهیم مبانی و ویژگی ها، اهداف و استراتژی ها، الگوها و اجرای برنامه، سیاست ها و مقررات مدارس ارتقاء دهنده ی سلامت را تشریح کنند

- برنامه ریزی ، اجرا و ارزشیابی برنامه های ارتقای سلامت و آموزش بهداشت در مدارس

به منظور دستیابی به اهداف عملی موارد زیر لازم است با استفاده از مطالب بخش تئوری موارد زیر توسط دانشجویان انجام شود:

ارزیابی وضعیت یک مدرسه بر اساس چهارچوب و اجزای مدارس ارتقا دهنده ی سلامت

سنجش نیازها و اولویت بندی تهیه و تنظیم طرح مداخله آموزش و ارتقاء سلامت

تهیه طرح درس و اجرای یک جلسه آموزشی

تهیه و ارائه ی گزارش در کلاس

روش تدریس :

این درس به صورت دانشجو محوری و یادگیری فعال تنظیم شده است. لذا کلیه دانشجویان بر اساس سرفصل درس فرصت دارند که مباحث مختلف در زمینه ارتقاء سلامت در مدارس را انتخاب و با جمع آوری اطلاعات از منابع مختلف و همچنین تجارب خود اطلاعات جمع آوری شده را با همکلاسان به اشتراک گذاشته و در مورد آن بحث کنند. به منظور ایجاد فرصت مناسب و کافی در این زمینه علاوه بر مباحث کلی که در زمینه مسئله آموزش بهداشت و ارتقای سلامت در مدارس به بحث گذاشته می شود، مباحث برنامه ریزی با تاکید بیشتر مورد توجه است.

آموزش در این درس با استفاده از ترکیبی از روشهای آموزشی و با هدف گفتگو و بحث و تبادل نظر پیرامون موضوعات مطرح شده بر اساس روش های سخنرانی ، بحث گروهی، کنفرانسهای دانشجویی، بحث و پرسش و پاسخ و با استفاده از رسانه های مناسب صورت خواهد گرفت. در طول ترم هیچگونه محدودیتی در مورد تعامل استاد و دانشجو مطرح نیست و شما دانشجویان عزیز می توانید از طریق گروه تعریف شده در واتساپ در هر زمانی که مورد نیاز بود تماس گرفته و در جهت دستیابی به اهداف درس بحث و تبادل نظر نمایید.

وظایف فراگیران:

یادگیری و یاددهی مسئولیت مشترک استاد و دانشجو است . منابع اصلی و موضوع درس جلسات آموزشی در اختیار دانشجویان قرار می گیرد و دانشجویان موظف هستند در هر جلسه ضمن مراجعه به منابع معرفی شده مطالعه کافی در مورد هر مبحث داشته باشند و به توضیح و تفسیر مطالب در هر جلسه درسی بپردازند و در صورتی که منابع جدیدی را می شناسند به سایر فراگیران معرفی نمایند. محیط آموزشی در هر جلسه بگونه ای است که در نتیجه مطالعه و شرکت فعال در بحث و گفتگو عمق یادگیری دانشجویان بیشتر شده و به دلیل اینکه موظف هستند نتایج مطالعات خود را در هر جلسه با استفاده از روشهای آموزشی مناسب در کلاس ارائه نمایند توانمندی تدریس نیز در آنها ارتقا می یابد. در هر جلسه یکی از دانشجویان به عنوان تسهیل گر انتخاب شده تا فرآیند آموزش را در کلاس درس تسهیل نماید. استاد درس به عنوان تسهیل گر ارشد کلاس را هدایت نموده و در پایان جلسه مباحث را جمع بندی می نماید.

قوانین و مقررات کلاس:

نحوه تعامل دانشجویان بسیار مورد توجه است. دانشجویان موظف هستند براساس برنامه هفتگی تعیین شده نسبت به شرکت در کلاس و بحث و گفتگو اقدام نمایند. پاسخ دهی به تکالیف در زمان تعیین شده لازم الاجراست و عدم تبعیت از این فرایند منجر به کسر نمره ارزشیابی نهایی خواهد شد. کسر نمره غیبت نیز بر اساس مقررات آموزشی اعمال خواهد شد و چنانچه هر زمان به دلایل موجه دانشجوی قادر به شرکت در کلاس نباشد لازم است کسب اجازه در این مورد را مورد توجه قرار دهد.

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

مجموع نمرات براساس فعالیتها به شرح زیر نمره دهی خواهد شد:

ردیف	فعالیت	نمره از ۲۰
۱	ارائه مباحث محوله و انجام تکالیف در طی نیمسال تحصیلی	۷
۲	بخش عملی	۵
۳	امتحان پایان ترم	۸

منابع:

منابع فارسی شامل:

- 1- ارتقاء بهداشت در مدارس، ترجمه مژده سعیدی نژاد
 - 2- بهداشت روانی در مدارس، اتکینسون
 - 3- دستور العمل اجرای مدارس مروج سلامت در جمهوری اسلامی ایران: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی. دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس. اداره سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس / ایران. وزارت آموزش و پرورش. دفتر سلامت. ۱۳۸۹
 - 4- مدارس مروج سلامت در جمهوری اسلامی ایران ویژه مجریان: دکتر محمد اسماعیل مطلق و همکاران: ۱۳۹۰
- منابع لاتین:

1. Scriven A. Hodgins M. Health Promotion Settings. Principles and Practice. SAGE. Last edition 2. 3.
2. Clift S. Jensen BB. The Health Promoting School: International Advances in Theory. Evaluation and Practice. Danish University of Education Press. Last edition.
3. Aggleton P. Dennison C. Warwick I. Promoting Health and Well-being through Schools. Routledge. Last edition. 4.
4. Destefano K. BEAR BJ. Manual of School Health A Handbook for School Nurses. Educators, and Health Professionals. USA: Saunders. Last edition
- 5-Nutrition education in primary schools, FAO, 2005
- 6- Health Promoting school : policy, research and practice. Susan Denman et al. 2002.
- 7-Manual of School Health. Keeta Destefano Lewis & Bonnie j. Bear.2002.
- 8-School health services and programs. Julia Graham Lear et al. 2006.
- 9-Nutrition Education. Linking Research, Theory, and Practice. Isobel R. Contento. 2011
- 10- منابع اینترنتی مرتبط

جلسه	عنوان جلسه	مدرس و تسهیل گر ارشد	ارائه دهنده و تسهیل گر جلسات
۱	اهمیت سلامت دانش آموزان، مسائل و چالشهای آن در دنیا و ایران	دکتر مصطفوی	استاد درس
۲	مفاهیم و تعاریف اصلی در ارتقاء سلامت مدارس	دکتر مصطفوی	استاد درس
۳	دانش آموز سالم و عوامل موثر بر سلامت دانش آموزان و ارتقاء سلامت در مدارس (تغذیه، بهداشت محیط، حوادث، درمان، مشارکت)	دکتر مصطفوی	دانشجویان (در هر جلسه تسهیل کننده اصلی برای جلسات بعدی مشخص می شود)
۴	مهمترین مشکلات و بیماریها در دانش آموزان	دکتر مصطفوی	دانشجویان (در هر جلسه تسهیل کننده اصلی برای جلسات بعدی مشخص می شود)
۵	دانش آموز سالم و عوامل موثر بر سلامت دانش آموزان و ارتقاء سلامت در مدارس (تغذیه، بهداشت محیط، حوادث، درمان، مشارکت)	دکتر مصطفوی	دانشجویان (در هر جلسه تسهیل کننده اصلی برای جلسات بعدی مشخص می شود)
۶	مهمترین مشکلات و بیماریها در دانش آموزان	دکتر مصطفوی	دانشجویان (در هر جلسه تسهیل کننده اصلی برای جلسات بعدی مشخص می شود)
۷	مدارس مروج سلامت در دنیا و ایران	دکتر مصطفوی	دانشجویان (در هر جلسه تسهیل کننده اصلی برای جلسات بعدی مشخص می شود)
۸	مدارس مروج سلامت در دنیا و ایران	دکتر مصطفوی	دانشجویان (در هر جلسه تسهیل کننده اصلی برای جلسات بعدی مشخص می شود)
۹	مدارس مروج سلامت در دنیا و ایران	دکتر مصطفوی	دانشجویان (در هر جلسه تسهیل کننده اصلی برای جلسات بعدی مشخص می شود)
۱۰	کلیات برنامه ریزی آموزش بهداشت و ارتقای سلامت در مدارس با تاکید بر مدل منطقی مبتنی بر تنوری	دکتر مصطفوی	دانشجویان (در هر جلسه تسهیل کننده اصلی برای جلسات بعدی مشخص می شود)
۱۱	گام اول برنامه ریزی آموزش بهداشت و ارتقای سلامت در مدارس بر اساس مدل منطقی مبتنی بر تنوری	دکتر مصطفوی	دانشجویان (در هر جلسه تسهیل کننده اصلی برای جلسات بعدی مشخص می شود)
۱۲	گام دوم برنامه ریزی آموزش بهداشت و ارتقای سلامت در مدارس بر اساس مدل منطقی مبتنی بر تنوری	دکتر مصطفوی	دانشجویان (در هر جلسه تسهیل کننده اصلی برای جلسات بعدی مشخص می شود)
۱۳	گام سوم برنامه ریزی آموزش بهداشت و ارتقای سلامت در مدارس بر اساس مدل منطقی مبتنی بر تنوری	دکتر مصطفوی	دانشجویان (در هر جلسه تسهیل کننده اصلی برای جلسات بعدی مشخص می شود)
۱۴	گام چهارم برنامه ریزی آموزش بهداشت و ارتقای سلامت در مدارس بر اساس مدل منطقی مبتنی بر تنوری	دکتر مصطفوی	دانشجویان (در هر جلسه تسهیل کننده اصلی برای جلسات بعدی مشخص می شود)
۱۵	گام پنجم برنامه ریزی آموزش بهداشت و ارتقای سلامت در مدارس بر اساس مدل منطقی مبتنی بر تنوری	دکتر مصطفوی	دانشجویان (در هر جلسه تسهیل کننده اصلی برای جلسات بعدی مشخص می شود)
۱۶	گام ششم برنامه ریزی آموزش بهداشت و ارتقای سلامت در مدارس بر اساس مدل منطقی مبتنی بر تنوری	دکتر مصطفوی	دانشجویان (در هر جلسه تسهیل کننده اصلی برای جلسات بعدی مشخص می شود)